ABDULLAH BİN EBİ ZEKERİYYA

Tabiînin büyüklerinden bir hadîs âlimi. Künyesi Ebû Yahyâ eş-Şâmî'dir. Künyesi ile tanınır. Doğum târihi bilinmemektedir. 119 (m. 737) târihinde Halife Hişam zamanında ve Mekhûl'den sonra vefât etmiştir. Gazâlara katılır, cihad ederdi. Babasının ismi Iyâs bin Yezîd veya Zeyd bin Iyâs'dır. Abdullah bin Ebû Zekeriyya, Şamlıların âlimlerinden olup, Mekhûl'un akranıdır, yani ilim bakımından onun gibidir. Hadîs ilminde sika bir âlimdir. Ümm-üd-Derdâ, Recâ bin Hayve, Ubâde bin Şâmid'den (r.anhüm) hâdîs-i şerîf rivâyet etti. Ondan da Rebîa bin Yezîd, Saîd bin Abdülazîz, Evzâî, Yemân bin Adıy gibi âlimler, hadîs-i şerîf rivâyet edip, ilim öğrenmişlerdir. Âlimlerin hakkında buyurdukları: "İbn-i Sa'd, onu Şamlı Tâbiîn'in üçüncü tabakasında zikredip, "O, hadîs ilminde sika bir âlim olup, rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler azdır."

Evzâî: “Zamanında, Şam’ın en fazîletti ve seçilmişlerinden idi.” Yemân bin Adiy: “Şam’da çok ibâdet eden zâtlardan birisidir” dediler. Rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler:

İbn-i Muhayriz’den rivâyet etti. Resûlullah efendimiz buyurdular ki: “Allah yolunda iken hâsıl olan tozla, Cehennemin dumanı, bir müslümanın üzerinde bir araya gelmez.”

Ebûdderdâ’dan rivâyet etti: Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdular ki: “Siz, kıyâmet gününde, kendi isimleriniz ve babalarınızın isimleriyle çağırılacaksınız. Öyleyse, isimlerinizi güzel koyunuz.”

Menkıbesi ve sözleri: Ebû Cemile anlattı. İbn-i Ebî Zekeriyya’dan duydum. Buyurdu ki; “Abdullah bin Ebî Zekeriyya’nın meclisinde hiç kimse konuşamazdı. O derdi ki: “Allahü teâlâyı anıp, onun emir ve yasaklarından konuşursanız, sizinle ilgilenir, size kıymet veririm. Eğer, insanlardan ve onların dedikodu ve gıybetlerinden bahsederseniz, sizi terk eder, yanınızda durmam.”

Utbe bin Temim bildirdi. O şöyle dedi: “Çok konuşan kimsenin düşmesi, hata etmesi ve yanlışlara dalması çok olur. Bu durumda olan kimsenin verâsı (şüphelilerden sakınması) az olur. Vera’sı az olanın kalbi, ölü bir kalb gibidir.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-5, sh. 149

2) El-Kâşif cild-12, sh. 87

3) Tehzîb-ut-tehzîb cild-5, sh. 218